

MINISTERSTVO VNITRA
INSPEKCE POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Poštovní schránka 21/IN, 170 34 PRAHA 7 www.mvcr.cz e-mail: imv01@mvcr.cz tel:974 839 718 fax:974 839 722

Zpráva
o činnosti
Inspekce Policie České republiky
a
o trestné činnosti policistů
Policie České republiky
za rok 2009

PRAHA 2010

Rok 2009 znamenal pro Inspekci Policie České republiky (dále jen „inspekce“) poměrně rozsáhlou změnu působnosti a úkolů připadajících inspekci. V souvislosti s novou právní úpravou zákona o Policii České republiky účinnou od 1. 1. 2009 se změna dotkla i samotného názvu z Inspekce ministra vnitra v Inspekci Policie České republiky.

Rozhodující specifická funkce inspekce však zůstala i v rámci těchto změn zachována. Je jí boj s kriminalitou příslušníků a nově i zaměstnanců Policie České republiky, odhalování trestných činů a zjišťování pachatelů z řad policistů a zaměstnanců policie.

S touto základní funkcí inspekce je nově spojena činnost spojující prvky preventivního působení s momenty nezbytného represivního postupu – provádění zkoušek spolehlivosti policistů a zaměstnanců policie v momentech navození určitého zdání konkrétní situace. Tato působnost inspekce je velmi specifická a prakticky nevychází z žádných v minulosti uplatňovaných pravidel, metod a postupů.

Podobně jako odhalování a postih trestné činnosti pachatelů z řad policistů a zaměstnanců policie má i tato nová činnost za jeden z cílů dosáhnout ve vědomí všech policistů a zaměstnanců policie základní změny – uvědomění si, že plná zákonnost a odpovědnost je nedílnou součástí a základní podmínkou služby či práce v ozbrojeném sboru, kterému je svěřena ochrana životů, zdraví, majetku i lidské důstojnosti a lidských práv obyvatel republiky.

Tento proces eliminace pachatelů trestné činnosti a preventivního působení proti kriminalitě v Policii České republiky není a zřejmě nikdy nebude časově ohraničen. Policie České republiky, stejně jako žádný jiný organizovaný systém, nemá reálnou možnost zcela se vyhnout rizikům, že její příslušníci z různých subjektivních i objektivních důvodů překročí hranici zákona.

To, že pachatelé deliktů z řad policistů a zaměstnanců policie jsou nekompromisně postihováni a z policejního sboru vyřazováni, má vedle preventivního působení dovnitř policie i značný význam pro zlepšování dobrého jména policie ve společnosti. Změny veřejného mínění ve prospěch policie, samy o sobě pozitivní, mají navíc zpětnou vazbu a pomáhají policistům vnímat jejich povolání jako prestižní, společensky užitečné a jejich okolím akceptované.

Proces vnímání policejní profese jak ve společnosti, tak mezi policisty samými je pochopitelně procesem dlouhodobým, negativně ovlivňovaným léta trvajícím znechtíváním policie jako služby, a bohužel i celkovým postojem společnosti, která je značně tolerantní k protiprávnímu jednání.

Činnost inspekce při plnění úkolu postihovat delikventy z řad policejního sboru je nikoliv hlavním, ale rozhodně důležitým prvkem přispívajícím k tomu, aby úroveň a prestiž, stejně jako zákonnost a účinnost práce policie byly podporovány a

posilovány, a aby z policie byli rychle a včas odstraňováni jedinci, svým protiprávním chováním jednající proti duchu a podstatě policejní práce.

V roce 2009 byla zaznamenána určitá stabilita kriminality policistů. Statistické údaje použité v této zprávě vycházejí z kriminálních statistik Policejního prezidia ČR a vlastních evidencí inspekce. Policejní evidenčně-statistický systém kriminality specifikuje jednotlivé druhy kriminality podle trestně-právních a kriminologických aspektů. K evidenci kriminality dochází na základě oznámení podaných civilními osobami, policisty nebo inspektory inspekce v rámci jejich operativně pátrací činnosti. Podmínkou zařazení pachatele do evidence kriminality je stanovení trestně-právní kvalifikace. Za objasněný se považuje takový trestný čin, u něhož bylo zahájeno trestní stíhání, zkrácené přípravné řízení nebo byla věc odložena pro nepřípustnost či neúčelnost trestního stíhání.

V oblasti trestné činnosti policistů jsou uvedeny statistické údaje, které dokumentují vývoj objasněné trestné činnosti. Do tabulky č. 1 jsou pro porovnání zařazeny údaje z minulých let. Jsou zde uvedeny počty objasněných skutků trestné činnosti a jejich pachatelů včetně meziročních relativních změn. V posledním řádku je uveden počet objasněných skutků připadajících na 1.000 policistů. V roce 2009 byl pro výpočty použit celkový počet policistů, který činil 43.062 policistů a celkový počet policistů zařazených u krajských ředitelství policie. Ten činil 35.292 policistů.

Tabulka č. 1 Vývoj trestné činnosti policistů v letech 2005 až 2009

Období	2005	2006	2007	2008	2009
Počet objasněných skutků trestné činnosti	284	228	254	344	335
Meziroční změna v %	-12,6	-19,7	11,4	35,4	-3,2
Počet pachatelů – policistů objasněných trestných činů	262	204	238	253	264
Meziroční změna v %	-19,9	-22,1	16,6	6,3	4,2
Počet objasněných trestných činů připadajících na 1000 policistů	6,2	4,9	5,7	7,9	7,8

Zdroj: CIAP ÚSKPV – ESKK, PP odbor personální

V roce 2009 inspekce prověřovala 939 trestních věcí (197 trestních věcí z roku 2008). Z tohoto počtu bylo inspekci skončeno 773 trestních věcí, z toho 346 trestních věcí bylo předáno příslušnému státnímu zástupci s návrhem na zahájení trestního stíhání, 228 věcí bylo ukončeno odložením dle § 159a odst. 1 trestního řádu, 90 věcí bylo odevzdáno dle § 159a odst. 1 písm. a), b) trestního řádu, 16 věcí bylo odloženo dle § 159a odst. 2, 3 trestního řádu, 36 věcí bylo odloženo dle § 159a odst. 4 trestního řádu, 57 věcí bylo vyřízeno jinak (např. předáno jinému policejnímu orgánu Policie ČR). Přehled je uveden v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 Počet trestních spisů a způsob jejich vyřízení v roce 2009

Převod z roku 2008	Počet spisů			Způsob vyřízení trestního spisu								Převod do roku 2010
	Nápad v roce 2009	CELKEM rozpracovaných tr. spisů v roce 2009	CELKEM vyřízených spisů v roce 2009	odloženo dle §159a/1 TR	Odevzdáno dle §159a/1,a,b TR	odloženo dle §159a/2,3 TR	odloženo dle §159a/4 TR	návrhem na zahájení trestního stíhání/ ZPR	vyřízeno jinak, např. předáno jinému pol. orgánu	dočasně odloženo dle §159b TR		
197	742	939	773	228	90	16	36	346	57	0	166	

Zdroj: Inspekce PČR

Přípravné trestní řízení vedené státním zástupcem proti 264 pachatelům z řad policistů bylo v roce 2009 ukončeno v 94 případech návrhem na podání obžaloby, v 16 případech bylo trestní stíhání odloženo, v 21 případech byl podán návrh na podmíněné zastavení nebo došlo k narovnání. Neukončených bylo 167 případů. Číselný přehled těchto případů zjištěných inspekci je uveden v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 Stav rozhodování státní zástupce ve způsobu trestního stíhání v roce 2008 a 2009

Stav rozhodnutí státního zástupce	k 31. 12. 2008	k 31. 12. 2009	Rozdíl
Neukončeno tr. stíhání	120	167	47
Podmíněné zastavení § 307 a narovnání § 309 tr. řádu	31	21	-10
Odloženo dle 159a/2,3 tr. řádu	25	16	-9
Návrh na podání obžaloby	73	94	21

Zdroj: CIAP ÚSKPV

Z celkového počtu 264 zjištěných pachatelů bylo 118 policistů zařazených ve službě pořádkové policie, 59 policistů kriminální policie a vyšetřování, 43 policistů dopravní policie a 17 policistů cizinecké a pohraniční policie. Přehled pachatelů, kteří spáchali trestný čin podle jednotlivých služeb Policie ČR v letech 2008 a 2009 je uveden v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4 **Policisté pachatelé trestných činů a počty spáchaných skutků v členění podle jednotlivých služeb ve srovnání roku 2008 a roku 2009**

SLUŽBA	v roce 2008				v roce 2009			
	Počet pachatelů	cca v %	Počet skutků	cca v %	Počet pachatelů	cca v %	Počet skutků	cca v %
SKPV (kriminální policie a vyšetřování)	39	15,4	57	16,6	59	22,4	70	20,9
Pořádková	121	47,8	145	42,2	118	44,7	134	40
Dopravní	40	15,8	81	23,5	43	16,3	71	21,1
Správní	2	0,8	4	1,2	3	1,2	6	1,8
Personální	0	0	0	0	0	0	0	0
Týlové	1	0,4	1	0,3	1	0,4	1	0,3
Zdravotní a sociální	0	0	0	0	0	0	0	0
Kontrolní u PČR	1	0,4	2	0,6	0	0	0	0
Školství (PA, SPŠ MV ČR)	3	1,2	3	0,9	2	0,7	2	0,6
Cizinecká a pohraniční	26	10,3	28	8,1	17	6,3	24	7,2
Ochranná služba	3	1,2	5	1,4	9	3,4	8	2,4
Útvar rychlého nasazení	0	0	0	0	1	0,4	1	0,3
Útvary SKPV (ÚOOZ, ÚZČ, ÚOKFK, ÚSČ, NPC, ÚDVZK)	5	2	5	1,4	3	1,2	9	2,7
Ostatní	12	4,7	13	3,8	8	3	9	2,7
CELKEM	253	100	344	100	264	100	335	100

Zdroj: CIAP ÚSKPV

V tabulce č. 5 jsou uvedeny nejvíce zastoupené trestné činy za posledních 5 let.

Tabulka č. 5 Právní kvalifikace vybraných trestných činů příslušníků Policie České republiky v letech 2005 – 2009

Název	r. 2005	r. 2006	r. 2007	r. 2008	r. 2009	CELKEM
Zneužívání pravomoci veřejného činitele §158 (vč. hospodářské kriminality)	90	60	65	88	95	398
Maření úkonu veřejného činitele § 159	10	11	10	8	3	42
Úplatkářství §§ 160-162	10	7	12	13	20	62
Loupež § 234	2	1	1	2	6	12
Nadržování § 166	0	0	0	0	2	2
Neoprávněné nakládání s osobními údaji §178	13	0	1	15	5	34
Podvod § 250	14	14	7	26	18	79
Pojistný podvod § 250a	13	8	15	38	32	106
Úvěrový podvod § 250b	2	11	7	20	4	44
Vydírání § 235	3	1	1	5	11	21
Týraní osoby žijící ve společném obydlí §215a	1	1	4	1	7	14
Nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů § 187	1	5	5	2	4	17
Ohrožení pod vlivem návykových látek, opilství §§ 201,201a	4	3	9	5	8	29
Zpronevěra § 248	3	3	4	6	2	18
Dopravní nehody silniční nedbalostní §§ 180,184,201,223,224,201A	38	38	48	52	46	222
Úmyslné ublížení na zdraví §§ 221,222	9	11	11	9	16	56
CELKEM ZA ROK	213	174	200	290	279	1156

Zdroj: CIAP ÚSKPV

V následující tabulce č. 6 je zadokumentován podíl jednotlivých krajských ředitelství Policie České republiky-policistů a objasněné kriminalitě v roce 2009.

Je však nutné vzít v úvahu, že uvedené údaje o územním rozdělení prověřovaných policistů jsou vztaženy k území, kde byl skutek trestné činnosti spáchán, proto nelze vždy zaměňovat tento údaj s příslušností podezřelého k odpovídajícímu krajskému ředitelství Policie ČR.

Tabulka č. 6 Podíl pachatelů-policistů a jimi spáchané objasněné kriminalitě v roce 2009 u krajských ředitelství Policie ČR

Místo služebního zařazení (krajské ředitelství Policie ČR)	Počet pachatelů - policistů		Počet skutků	
	Celkem	Podíl %	Celkem	Podíl %
Praha	74	28	83	24,8
Středočeský kraj	18	6,8	49	14,6
Jihočeský kraj	16	6	17	5
Západočeský kraj	26	9,8	31	9,3
Severočeský kraj	43	16,3	56	16,7
Východočeský kraj	21	8	18	5,4
Jihomoravský kraj	26	9,8	37	11
Severomoravský kraj	40	15,3	44	13,2
CELKEM	264	100	335	100

Zdroj: CIAP ÚSKPV

Tabulka č. 7 představuje věkovou strukturu pachatelů-policistů podle jednotlivých krajských ředitelství Policie ČR.

Tabulka č. 7 **Věková struktura pachatelů - policistů v roce 2009 podle jednotlivých krajských ředitelství Policie ČR**

Místo služebního zařazení (krajské ředitelství Policie ČR)	Věk policistů				Počet pachatelů-policistů
	do 30 let	31 – 40 let	41 – 50 let	nad 51 let	
Praha	27	31	12	4	74
Středočeský kraj	10	2	6	0	18
Jihočeský kraj	7	6	2	1	16
Západočeský kraj	7	9	5	5	26
Severočeský kraj	14	14	10	5	43
Východočeský kraj	12	2	3	4	21
Jihomoravský kraj	9	9	6	2	26
Severomoravský kraj	7	24	6	3	40
CELKEM	93	97	50	24	264

Zdroj: CIAP ÚSKPV

Oproti předchozím rokům je v působnosti inspekce vyhledávat, odhalovat a prověřovat trestné činy zaměstnanců policie. V 9 případech byl podán návrh na zahájení trestního stíhání. Územní rozložení a druh trestné činnosti zaměstnanců Policie ČR je patrný z tabulky č. 8.

Tabulka č. 8 Územní rozložení a druh trestné činnosti zaměstnanců policie v roce 2009

Právní kvalifikace	Severočeský kraj	Východočeský kraj	Severomoravský kraj	Jihomoravský kraj	CELKEM
Zpronevěra (§ 248/1) Zneužívání pravomoci veřejného činitele (§ 158/1a)	1	0	0	0	1
Ublížení na zdraví (§ 223)	0	1	0	0	1
Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 196/1) Výtržnictví (§ 202/1)	0	1	0	0	1
Podvod (§ 250/1)	0	1	0	0	1
Ublížení na zdraví (§ 221/1)	0	0	1	0	1
Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 197a/1)	0	0	0	1	1
Loupež (§ 234/1,2)	0	0	0	1	1
Podvod (§ 250/1,2)	0	0	0	1	1
Podvod (§ 250/1,3b)	0	0	0	1	1
CELKEM	1	3	1	4	9

Zdroj: Inspekce PČR

Údaje o trestné činnosti policistů v roce 2009 nevykazují kvalitativní změny proti roku 2008. Určitá víceletá stabilita skladby trestné činnosti a pachatelů se ani v roce 2009 podstatně nezměnila. Objem zjištěné a prokázané trestné činnosti policistů představuje sice dílčí, ale závažnou informaci o vnitřním klimatu v Policii ČR, o míře tolerance vůči protiprávním jednáním i o míře ochoty chovat se v rozporu se zákony České republiky. Vývoj počtu objasněných trestných činů nevypovídá jednoznačně o růstu kriminality příslušníků Policie ČR, ale rozhodně potvrzuje, že míra tolerance vůči protiprávnímu jednání neklesá. Ze struktury trestné činnosti, v níž absolutně převládá zneužívání pravomoci veřejného činitele, lze předpokládat, že se nezměnily ani příčiny a motivace pachatelů trestných činů, stejně jako vnější podmínky mající na výskyt trestné činnosti vliv.

Zpracovala : kpt. Bc. Martina Lídlová, tisková mluvčí